

TER BESLISSING
Aan
de minister

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Aanbieding SEO-onderzoek inzake
Premiepensioeninstellingen

Datum
14 december 2022

Notanummer
2022-0000312010

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Rapport SEO

Aanleiding

Het functioneren van premiepensioeninstellingen (hierna: PPI) is het afgelopen half jaar geëvalueerd. De evaluatie is klaar om aan de Tweede Kamer verzonden te worden. Ter geleiding daarvan hebben we een Kamerbrief opgesteld.

Beslispunten

Indien u instemt met bijgevoegde concept-Kamerbrief aan de Tweede Kamer wordt u verzocht deze te ondertekenen.

Zowel u als de minister voor Armoedebelief, Participatie en Pensioenen zijn opdrachtgever van dit onderzoek. De brief zal worden verzonden als u beiden akkoord bent.

Kernpunten

- Er zijn verschillende typen financiële instellingen die pensioenregelingen mogen uitvoeren. Een daarvan is de premiepensioeninstelling (hierna: PPI).
- De wettelijke grondslag voor de PPI is te vinden in de Wet op het financieel toezicht (Wft). Hiermee valt de PPI onder de verantwoordelijkheid van de minister van Financiën.
- In 2014 vond een evaluatie plaats over het functioneren van de PPI's. Destijds is toegezegd om de ontwikkelingen in de markt voor uitvoering van premieregelingen nogmaals te onderzoeken. Dit onderzoek is het afgelopen half jaar uitgevoerd door onderzoeksbureau SEO Economisch Onderzoek.
- SEO heeft de ontwikkeling van de rol van PPI's in de markt voor pensioenuitvoering in de periode 2014-2022 onderzocht.
- In de Kamerbrief wordt aangegeven dat:
 - de onderzoeksresultaten een bemoedigend beeld van de PPI schetsen, getuige de groei in het aantal deelnemers en beheerd vermogen, alsook de kennelijke ontwikkeling dat PPI's steeds rendabeler worden;
 - PPI's een plek in de markt hebben gevonden en deze markt positief hebben beïnvloed waar het gaat om deelnemerscommunicatie en kostenbeheersing;
 - het streven tot kostenbeheersing heeft geleid tot consolidatie van het aantal PPI's, waarbij deze consolidatieslag niet leidt tot uitholling gezien de gestage groei in deelnemers en beheerd vermogen;
 - de PPI, ondanks dat dit een van haar oorspronkelijke doelstellingen is geweest, niet buiten de Nederlandse landsgrenzen actief is geworden, vanwege de zeer uiteenlopende wettelijke kaders tussen de lidstaten;

- o u de PPI beschouwt als een waardevolle toevoeging aan het Nederlandse pensioenlandschap, en dat deze ook in het nieuwe pensioenstelsel, naast de andere uitvoerders, een rol lijkt te hebben.

Toelichting

Achtergrond PPI's

- De PPI is een type pensioenuitvoerder dat contracten in de tweede pijler (arbeidsgerelateerd pensioen) mag uitvoeren. Naast PPI's zijn ook pensioenfondsen en verzekeraars op deze markt actief.
- De PPI bestaat sinds 2011 en moest een "eenvoudig en efficiënt vehikel" worden, dat eenvoudig kan worden opgericht en voor lagere uitvoeringskosten zou kunnen zorgen. Daarnaast moest de PPI de concurrentie aangaan met pensioenvehikels uit andere lidstaten.
- Momenteel zijn er zeven PPI's. Na een aantal recente overnames, zal dat aantal binnenkort verder krimpen. Alle PPI's zijn in de afgelopen jaren in handen gekomen van verzekeraars.

Uitkomsten van het onderzoek

- SEO heeft de ontwikkeling van de rol van PPI's in de markt voor pensioenuitvoering in de periode 2014-2022 onderzocht. Daarbij heeft het ook de oorspronkelijke doelstellingen van de wet en de resultaten van de eerdere evaluatie betrokken. Ook is specifiek aandacht gevraagd voor het wetsvoorstel Toekomst pensioenen (Wtp) en de relevantie daarvan voor de PPI-markt.
- PPI's zijn sterk in omvang toegenomen. Zowel het aantal deelnemers (van 155.161 in 2014 tot bijna 1,2 mln in 2021) als het volume van pensioenvermogens (stijging van 1,2 mrd naar 21,7 mrd in dezelfde periode) is sterk gegroeid.
- De in het vorige onderzoek geconstateerde kostendaling bij PPI's in de onderzochte periode heeft zich voortgezet, maar de ondergrens lijkt in zicht.
- De PPI heeft bijgedragen aan de concurrentie tussen aanbieders van premieregelingen: onder andere zijn de uitvoeringskosten aanzienlijk gedaald en is de kostentransparantie verbeterd.
- De winstgevendheid van PPI's is moeilijk te beoordelen. Dat komt doordat PPI's onderdeel zijn geworden van een breder verzekeringsconcern. In sommige gevallen wordt de winst van de PPI toegerekend aan een ander deel van het concern. Ondanks deze ondoorzichtigheid lijkt de winstgevendheid van PPI's te verbeteren. Zes van de zeven PPI's maken inmiddels bescheiden winsten.
- SEO geeft in het onderzoek aan dat PPI's als relatief nieuwe spelers voorlopen ten opzichte van de traditionele spelers in de pensioenmarkt (pensioenfondsen en verzekeraars). Dat geldt met name op het gebied van communicatie, digitale dienstverlening en kostentransparantie.
- Op het gebied van de producten zelf en beleggingsbeheer, hebben PPI's in vergelijking tot verzekeraars weinig onderscheidend vermogen meer. Zo zijn de basisproducten die PPI's en verzekeraars aanbieden in essentie dezelfde en ook de geboden levens- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen zijn doorgaans dezelfde als die van het premiepensioenproduct van de moedermaatschappij. Wel vallen PPI's onder een lichter regime van kapitaalreizen dan verzekeraars en zijn PPI's gespecialiseerde aanbieders van premiepensioenproducten, hetgeen voor de moedermaatschappij een aantrekkelijke meerwaarde kan bieden.
- Ten opzichte van pensioenfondsen bieden de producten van PPI's meer flexibiliteit ten aanzien van beleggingskeuzes (bij pensioenfondsen 19% van de premieregelingen, bij PPI's 94%).
- Geen van de Nederlandse PPI's is ingestapt in de pan-Europese markt voor premiepensioenuitvoering. De verwachting is dat dat ook niet zal gebeuren.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.